

Ekonomický a sociální vývoj České republiky ve 4. čtvrtletí 2007 (předběžné údaje)

I. ZÁKLADNÍ TENDENCE

- **Zrychlení růstu HDP ve 4. čtvrtletí 2007** Ekonomický růst pokračoval svižným tempem i ve 4. čtvrtletí 2007, kdy HDP se zvýšil meziročně reálně o 6,6 %, což byl přírůstek o 0,4 p. b. větší než před rokem. Na nabídkové straně byl růst HDP nejvíce podpořen zpracovatelským průmyslem. Na poptávkové straně k růstu HDP nejvíce přispěly výdaje na konečnou spotřebu.
- **Rychlejší růst HPH než HDP** HPH v b. c. se ve 4. čtvrtletí 2007 meziročně zvýšila o 10,5 % a reálně vzrostla o 6,8 %, tzn., že k jejímu hodnotovému přírůstku přispěl růst fyzického objemu 66,1 % a 33,9 % náleželo růstu cen. Ve srovnání s vývojem ve 4. čtvrtletí 2006 došlo k výrazné změně těchto proporcí. Na uvedeném růstu objemu HPH se podílel zpracovatelský průmysl 2,5 p. b. a obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží 2,3 p. b. HDP v b. c. se ve 4. čtvrtletí 2007 meziročně zvýšil o 9,9 % a reálně o 6,6 %, tj. k jeho hodnotovému přírůstku přispěl růst fyzického objemu 67,8 % a zbývajících 32,2 % připadlo na zvýšení úhrnné cenové hladiny. Na růst HDP mělo největší vliv (2,6 p. b.) zvýšení konečných spotřebitelských výdajů, za nímž následoval vliv výdajů na tvorbu hrubého kapitálu a vliv čistého vývozu.
- **Příspěvek produktivity k růstu HPH více než 70 %** Celková zaměstnanost se ve 4. čtvrtletí 2007 meziročně zvýšila o 1,9 %, když počet zaměstnanců vzrostl o 2,0 % a vyplacené mzdy a platy o 8,2 %. Podíl mezd a platů na HPH v b. c. se snížil. Produktivita práce vzrostla o 4,8 % a přispěla k růstu HPH více než 70 %.
- **Reálný růst HDD stejný jako HDP** HDD se ve 4. čtvrtletí 2007 zvýšil meziročně reálně o 6,6 %, což byl růst pomalejší o 0,2 p. b. než před rokem, kdy došlo k jeho značnému zrychlení v důsledku většího meziročního zhodnocení národní práce na zahraničních trzích.
- **Zvýšení míry HNÚ** Hodnota hrubého národního disponibilního důchodu byla ve 4. čtvrtletí 2007 meziročně vyšší o 9,5 %, což vzhledem k pomalejšímu růstu výdajů na konečnou spotřebu znamenalo růst míry hrubých národních úspor z 21,8 % ve 4. čtvrtletí 2006 na 22,9 % ve 4. čtvrtletí 2007. Míra financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu z vnějších zdrojů se ve 4. čtvrtletí 2007 meziročně snížila o 4,7 p. b. na 15,0 %.

Základní ekonomické charakteristiky

v %

	4.Q. 2006	1.Q. 2007	2.Q. 2007	3.Q. 2007	4.Q. 2007	Rok 2006	2.Q.06 až 1.Q.07	3.Q.06 až 2.Q.07	4.Q.06 až 3.Q.07	Rok 2007
HDP – meziroční změna reálně	6,2	6,5	6,5	6,3	6,6	6,4	6,3	6,4	6,4	6,5
Konečná spotřeba – meziroční změna reálně	4,7	4,9	4,3	3,9	3,7	3,8	3,9	4,2	4,5	4,2
Tvorba hrubého kapitálu – meziroční změna reálně	9,8	9,1	10,4	10,1	7,1	11,0	11,4	10,7	9,9	9,2
Meziroční míra inflace – průměr	1,5	1,5	2,4	2,5	4,8	2,5	2,2	2,1	2,0	2,8
Míra registrované nezaměstnanosti – průměr	7,5	7,7	6,7	6,3	5,8	8,1	7,8	7,4	7,0	6,6
Saldo státního rozpočtu k HDP v % ¹⁾	-11,7	1,4	-1,1	3,9	-11,0	-3,0	-3,1	-3,1	-1,8	-1,9
Běžný účet platební bilance k HDP v % ¹⁾	-4,7	2,7	-4,0	-4,7	-3,5	-3,1	-2,8	-2,7	-2,8	-2,5
Finanční účet platební bilance k HDP v % ¹⁾	5,2	-0,7	1,2	4,2	6,5	3,2	3,2	2,6	2,5	2,9
Čistý vývoz zboží a služeb k HDP v % ¹⁾	2,1	6,9	4,7	3,6	3,7	3,1	3,6	4,0	4,3	4,7

¹⁾ v běžných cenách

Pramen: ČSÚ, MF, MPSV, ČNB, propočty ČSÚ

- **Růst průmyslové produkce ve 4. čtvrtletí nejnižší v roce 2007** Meziroční růst **průmyslové produkce** (měřený indexem průmyslové produkce) dosáhl 6,2 % a to byl nejnižší meziroční přírůstek v roce 2007. K růstu přispěl rozhodujícím způsobem zpracovatelský průmysl (5,9 p.b.). V rámci zpracovatelského průmyslu měly již tradičně nejvyšší příspěvek výroba dopravních prostředků a zařízení, výroba elektrických a optických přístrojů, výroba a opravy strojů a zařízení a výroba pryžových a plastových výrobků.

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb vzrostly meziročně o 4,1 %, podíl tržeb ICT sektoru na tržbách zpracovatelského průmyslu celkem v běžných cenách vzrostl meziročně o 0,1 p.b. Pokračoval růst **počtu zaměstnanců** v průmyslu o 1,1 % především zásluhou podniků pod zahraniční kontrolou. **Průměrná mzda** se zvýšila o 6,9 %. **Účetní přidaná hodnota** (v běžných cenách) vzrostla o 10,6 %.

Výroba **elektrické energie** meziročně vzrostla o 4,6 %. Tuzemská spotřeba se zvýšila o 5,3 %, vzrostla spotřeba všech skupin odběratelů, nejrychleji rostla spotřeba velkoobdobatelů (o 8,3 %). Spotřeba **zemního plynu** se zvýšila o 17,3 % při zvýšení jeho dovozu o 13,0 %. Dovoz **ropy** (v tunách) byl v porovnání se 4. čtvrtletím 2006 nižší téměř o pětinu.

V lednu 2008 vzrostla průmyslová produkce meziročně o 9,3 %.

- **Výkon stavebnictví se zvýšil, zejména v inženýrském stavitelství**

Objem **stavební výroby** se v porovnání se 4. čtvrtletím 2006 zvýšil o 5,3 %, v podnicích s 20 a více zaměstnanci o 5,1 %. Růst byl ve 4. čtvrtletí ovlivněn především inženýrským stavitelstvím, ve kterém se projevil příliv finančních prostředků do výstavby silniční a dálniční infrastruktury. Objem **stavebních prací provedených vlastními pracovníky** (ZSV – v podnicích s 20 a více zaměstnanci) vzrostl o 3,6 %.

Objem **tržeb** za prodej vlastních výrobků a služeb (převážně za stavební činnost) klesl o 2,4 %. Počet zaměstnanců ve stavebnictví se snížil o 0,9 % a jejich produktivita vzrostla o 6,3 %. V důsledku nižšího růstu průměrné mzdy (nominálně o 5,5 %) klesly jednotkové mzdové náklady o 0,7 %. Z hlediska finančního hospodaření vytvořily stavební podniky vyšší účetní přidanou hodnotu než ve 4. čtvrtletí 2006.

Hodnota **stavebních zakázek** ke konci roku 2007 představovala zásobu práce na více než 7 měsíců. Počet vydaných **stavebních ohlášení a povolení** byl nižší než ve 4. čtvrtletí 2006, jejich orientační hodnota vzrostla o 5,1 %.

V **bytové výstavbě** vzrostl meziročně počet zahájených bytů pouze nepatrně, počet dokončených bytů vzrostl o rekordních 48,2 %. Rozestavěnost ke konci roku se meziročně zvýšila nejméně za posledních 13 let.

V lednu 2008 se stavební produkce meziročně zvýšila o 1,0 %.

- **Vyšší sklizeň většiny hlavních plodin proti roku 2006**

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v odvětví **zemědělství** se meziročně snížily o 16,5 %, v běžných cenách vzrostly o 6,2 %. Počet zaměstnanců v podnicích zemědělské prvovýroby se dále snižoval. Při vysokém růstu průměrných mezd a poklesu produktivity práce se jednotkové mzdové náklady výrazně zvýšily. Účetní přidaná hodnota se v běžných cenách zvýšila o 15,8 % v důsledku rychlejšího růstu výkonů než výkonové spotřeby.

Celková sklizeň obilovin se zvýšila proti **průměru předchozích pěti let** o 1,1 %, stejně jako sklizeň brambor. Zatímco sklizeň řepky se zvýšila o 40,1 %, sklizeň cukrovky klesla o 17,6 %. V porovnání s **rokem 2006** byly výsledky sklizně obilovin, brambor a řepky značně vyšší, sklizeň cukrovky se snížila.

- **Přírůstek tržeb v maloobchodě v roce 2007 postupně klesal**

Tržby v **maloobchodě vč. motoristického segmentu** se meziročně reálně zvýšily o 6,7 %, růst v motoristickém segmentu (10,1 %) byl v porovnání s růstem v maloobchodě (vč. oprav výrobků pro osobní potřebu a pro domácnost) dvojnásobný. V podnicích **ubytování a stravování** zůstaly tržby v reálném vyjádření na úrovni 4. čtvrtletí 2006. Počet zaměstnanců v obchodě celkem se meziročně zvyšoval pomaleji než počet pracovníků. Účetní přidaná hodnota (v běžných cenách) se v odvětví obchodu snížila o 0,5 %.

- **Aktivní přínos cestovního ruchu pro platební bilanci 14,5 mld. Kč**

V **hromadných ubytovacích zařízeních** se ubytovalo celkem 2,7 milionu hostů, o 8,5 % více než před rokem. Zvýšil se jak počet zahraničních, tak i domácích hostů. Tradičně nejvyšší byla návštěvnost Prahy, následovaly kraje Jihomoravský a Královéhradecký. Počet přenocování rostl pomaleji a průměrná doba přenocování se snížila. Nejvyšší přírůstky počtu hostů zaznamenaly pěti a čtyřhvězdičkové hotely, ve kterých bylo dosaženo také nejvyšší čisté využití pokojů. Dynamicky se zvýšil počet návštěvníků z Ruska i počet jejich přenocování. Aktivum bilance cestovního ruchu (jako součást platební bilance) činilo 14,5 mld. Kč a proti 4. čtvrtletí 2006 se snížilo o 4,2 %.

- **Tržby v dopravě vzrostly o 3,4 %**

Na růstu tržeb za prodej vlastních výrobků, služeb a zboží v **dopravě** o 3,4 % se podílely zejména vedlejší a pomocné činnosti. Čtvrtletní růst tržeb byl nejnižší v roce 2007. Počet zaměstnanců v dopravě se zvýšil o 1,8 %. Produktivita práce v dopravě (při započtení pracujících majitelů firmy a spolupracujících členů domácnosti) rostla pomaleji než průměrná mzda. Účetní přidaná hodnota se v běžných cenách zvýšila o 4,0 %, když výkony rostly pomaleji než výkonová spotřeba.

Tržby v odvětví **spoju** vzrostly o 5,1 %. Při sníženém počtu zaměstnanců rostla produktivita práce rychleji než průměrná mzda. Účetní přidaná hodnota se zvýšila o 8,3 % vlivem růstu výkonů a poklesu výkonové spotřeby.

- **Hrubý zisk v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví nepatrně klesl**

V **peněžnictví a pojišťovnictví** (bez ČNB) bylo v porovnání se 4. čtvrtletím 2006 dosaženo o 0,9 % nižšího hrubého zisku. Mimořádně vysoký růst zisku v bankách a spořitelnách nenahradil výrazné propady zisku v ostatních skupinách institucí. Průměrná mzda v odvětví se zvýšila pouze o 2,4 % na 41 032 Kč.

• **Tržby v odvětví ostatních tržních služeb vzrostly o 5,7 %**

Tržby v odvětví **ostatních tržních služeb** vzrostly o 5,7 % v důsledku vysokého růstu v mezipodnikových službách. Tržby ve službách převážně pro obyvatelstvo rostly polovičním tempem, zvýšily se pouze ve zdravotnictví. Růst tržeb byl zabezpečen růstem počtu pracovníků při stagnaci jejich produktivity. Průměrná mzda na zaměstnance se zvýšila o 5,2 %. Vytvořená účetní přidaná hodnota byla o 7,1 % vyšší než před rokem při vyšším růstu výkonové spotřeby než výkonů. Téměř tři čtvrtiny z celkových tržeb byly realizovány v podnicích s méně než 100 zaměstnanci.

Vývoj tržeb¹⁾ ve vybraných odvětvích

meziroční indexy v %

Odvětví		4.Q. 2006	1.Q. 2007	2.Q. 2007	3.Q. 2007	4.Q. 2007	Rok 2006	2.Q.2006 až 1.Q.2007	3.Q.2006 až 2.Q.2007	4.Q.2006 až 3.Q.2007	Rok 2007
Průmysl	v b.c.	117,9	107,8	109,0	107,7	109,3	117,6	113,7	112,5	110,5	108,5
	ve st. c.	115,4	104,5	104,6	103,7	104,1	115,7	111,1	109,2	106,9	104,2
Stavebnictví	v b.c.	120,7	126,2	108,7	104,0	101,8	117,2	120,2	117,8	113,7	108,0
	ve st. c.	116,9	122,1	105,0	100,1	97,6	113,8	116,6	114,1	109,9	104,1
Zemědělství	v b.c.	99,0	98,0	100,2	124,3	106,2	98,3	98,3	99,3	106,2	108,4
	ve st. c.	96,7	87,5	92,6	108,7	83,5	96,3	93,9	94,2	97,3	93,4
Maloobchod (OKEČ 50,52)	v b.c.	105,8	109,2	108,1	107,1	110,4	106,6	106,9	107,3	107,5	108,7
	ve st. c.	106,8	109,9	108,0	106,5	106,7	106,5	107,2	107,7	107,7	107,7
Doprava	v b.c.	95,6	114,2	112,1	108,4	107,6	93,0	97,4	102,8	107,0	110,4
	ve st. c.	96,0	112,4	110,0	107,1	103,4	91,6	96,1	101,4	105,8	107,9
Spoje	v b.c.	104,7	105,0	104,0	107,4	103,9	103,5	103,7	103,7	105,2	105,0
	ve st. c.	104,6	104,7	103,4	107,8	105,1	103,0	103,3	103,3	105,1	105,2
Ostatní tržní Služby	v b.c.	107,8	106,0	106,8	109,6	109,3	107,1	106,9	106,8	107,6	108,0
	ve st. c.	103,6	102,7	103,6	106,7	105,7	103,2	103,0	103,0	104,2	104,8

*) V průmyslu, stavebnictví a zemědělství se jedná o tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, v ostatních odvětvích se údaje týkají celkových tržeb

• **Zrychlení inflace ve 4. čtvrtletí**

Hladina spotřebitelských cen se ve 4. čtvrtletí zvýšila meziročně o 4,8 %, což byl téměř dvojnásobný růst v porovnání se 3. čtvrtletím. Růst cen ovlivnil zejména růst regulovaných cen o 13,0 %, vzrostly zejména ceny tabákových výrobků, ceny čistého nájemného, ceny zemního plynu a tepla a teplé vody. Tržní ceny vzrostly o 3,2 %, zejména v důsledku růstu cen potravin. Ceny zboží se zvýšily o 5,7 % a ceny služeb o 3,4 %.

Míra inflace v roce 2007 dosáhla 2,8 %, což představuje zrychlení inflace ve srovnání s rokem 2006 o 0,3 p.b.

V lednu i v únoru se meziročně spotřebitelské ceny zvýšily o 7,5 %.

• **Ceny zemědělských výrobců vzrostly o více než čtvrtinu**

Ceny zemědělských výrobců se zvýšily o 26,1 % a to byl nejvyšší růst v roce 2007. Byl to důsledek zesíleného růstu cen rostlinných výrobků, které byly např. u obilovin a ovoce o téměř tři čtvrtiny vyšší než před rokem. Ceny živočišných výrobků vzrostly o 10,8 %. **Ceny průmyslových výrobců** se zvýšily o 5,0 %, a to byl vyšší růst než ve 3. čtvrtletí. Rostly zejména ceny v odvětvích koksů a rafinérských ropných výrobků, uhlí, lignitu, rašeliny, ropy a ceny potravinářských výrobků. **Ceny stavebních prací** se zvýšily o 4,5 % a **ceny v tržních službách** o 1,8 %, vzrostly zejména ceny vnitrostátní silniční nákladní dopravy a ceny za zprostředkovatelské služby v oblasti nemovitostí a za systémovou analýzu a programování.

V lednu a v únoru 2008 se při meziročním srovnání ceny v zemědělství zvýšily o 26,9 %, resp. o 27,1 %, ceny stavebních prací byly vyšší o 4,6 % a 4,5 %. Ceny průmyslových výrobců se zvýšily v lednu o 6,0 % a v únoru o 5,6 %. Nejpomaleji rostly ceny tržních služeb pro podnikatelskou sféru (o 2,9 %, resp. o 3,4 %).

• **Směnné relace dosáhly za 4. čtvrtletí v průměru hodnoty 100,3 %**

Vývoj vývozních a dovozních cen se ve 4. čtvrtletí sblížil, ceny vývozu klesly o 1,2 % a ceny dovozu o 1,5 %. **Směnné relace** dosáhly v průměru za 4. čtvrtletí 100,3 % a to byla nejnižší čtvrtletní pozitivní hodnota v roce 2007. **Světové ceny** průmyslových surovin a potravin, měřené indexem ČSÚ, se v průměru za 4. čtvrtletí meziročně zvýšily téměř o čtvrtinu, výrazně rychleji než v předchozích čtvrtletích.

• **Vysoký přebytek obchodní bilance**

Vývoz zboží v běžných cenách rostl meziročně o 10,9 %, **dovoz** zboží o 8,8 % (ve stálých cenách o 12,6 %, resp. o 11,2 %¹⁾). Oba přírůstky v běžných cenách byly nejnižší v roce 2007. Na růstu vývozu i dovozu se přibližně ze dvou třetin podílely stroje a dopravní prostředky. Přebytek obchodní bilance 17,9 mld. Kč se v porovnání se 4. čtvrtletím 2006 zlepšil o 12,8 mld.

¹ Propočty deflátorů jsou provedeny pomocí indexů cen vývozu a indexů cen dovozu podle 67 skupin SITC, rev. 4 na dvě místa.

Kč a výsledkem příznivých směnných relací byl obchodní zisk 4,6 mld. Kč. Přebytek obchodní bilance i jeho zlepšení zajistil obchod se stroji a dopravními prostředky (přebytek 78,1 mld. Kč a jeho zlepšení o 13,4 mld. Kč). Z hlediska teritoriální struktury zahraničního obchodu se zvýšil přebytek se státy EU 27 více než schodek se státy mimo EU. Zastoupení HT položek ve vývozu oslabilo a v dovozu se nezměnilo při prohloubení deficitu na 8,4 mld. Kč.

V lednu 2008 se v běžných cenách meziročně zvýšil vývoz zboží o 11,0 % a dovoz zboží o 10,3 %. Obchodní bilance skončila rekordním lednovým přebytkem 12,2 mld. Kč.

- ***Snížení deficitu běžného účtu a zvýšení přebytku na finančním účtu***

Běžný účet **platební bilance** byl za 4. čtvrtletí pasivní ve výši 32,9 mld. Kč. Proti aktivu ze zbožových operací, bilance služeb a běžných převodů působilo vysoké pasivum bilance výnosů. Ve srovnání se 4. čtvrtletím 2006 bylo vyšší aktivum zbožových operací o 14,2 mld. Kč a aktivum operací se službami o 2,6 mld. Kč. Finanční účet platební bilance skončil aktivem 60,9 mld. Kč především vlivem přímých zahraničních investic, jejichž objem vzrostl meziročně téměř na dvojnásobek. Pasivum běžného účtu činilo 3,5 % a aktivum finančního účtu 6,5 % z nominálního čtvrtletního objemu HDP. Devizové rezervy se během 4. čtvrtletí zvýšily o 18,1 mld. Kč.

Stav **devizových rezerv ČNB** ke konci roku 2007 dosáhl 631 mld. Kč, což by dostačovalo k pokrytí cca 2,9 měsíčního dovozu zboží a služeb.

Průměrný **kurz koruny za 4. čtvrtletí posílil vůči euru** meziročně na 26,8 CZK/EUR, **vůči americkému dolaru** na 18,5 CZK/USD. Index nominálního efektivního kurzu koruny (rok 2005 = 100) dosáhl ve 4. čtvrtletí 110,9 % a posílil meziročně o 5,2 p.b. Index reálného efektivního kurzu koruny (v cenách průmyslových výrobců) meziročně posílil o 6,7 p.b.

- ***Růst peněžní zásoby zůstal vysoký***

Meziroční růst **peněžní zásoby M2** se ve 4. čtvrtletí zrychlil a v prosinci činil 13,2 %. Vysoká dynamika souvisela s růstem úvěrů poskytovaných podnikům i domácnostem a čistých zahraničních aktiv. Hlavní příspěvek k růstu M2 měl nadále peněžní agregát M1. Meziroční dynamika M1 však ve 4. čtvrtletí 2007 v průměru zpomalila. Dynamika kvazi-peněz se naopak zvýšila. Podíl peněžního agregátu M1 na peněžní zásobě M2 činil v prosinci 58 %.

- ***Úvěry rostly rychleji než vklady***

Celkové **úvěry** podnikům, domácnostem, vládě a nerezidentům se v prosinci meziročně zvýšily o 26,4 %. Korunové úvěry se na celkových úvěrech podílely zhruba 87 % a jejich růst byl rychlejší. Rostly jak úvěry nefinančním podnikům (o 17,3 %), tak i domácnostem (o 34,3 %). Hypoteční úvěry na bydlení meziročně vzrostly v prosinci o 40,1 % a spotřebitelské úvěry o 26 %.

Dynamika celkových **vkladů** u bank se koncem 4. čtvrtletí 2007 meziročně zvýšila na 17,0 %, z toho korunové vklady vzrostly o 16,7 % a cizoměnové vklady o 19 %.

- ***Záporné reálné úrokové sazby z vkladů (-3,8 %)***

Ve 4. čtvrtletí zvýšila ČNB základní 2T REPO sazbu na 3,5 %. Průměrná **úroková sazba** z celkového stavu **vkladů** dosáhla koncem 4. čtvrtletí 1,5 %, z celkového stavu **úvěrů** činila 6,1 %. **Úroková marže** mezi celkovými úvěrovými a vkladovými sazbami nepodléhala výrazným výkyvům, v prosinci dosahovala 4,6 p. b., v sektoru domácností činila 5,2 p. b. a v sektoru nefinančních podniků 3,9 p. b.

- ***Nejvyšší počet narozených dětí od roku 1993***

K 31. 12. 2007 měla ČR 10 381,1 tisíc **obyvatel**, což bylo o 93,9 tisíc více než před rokem. I přes výrazný růst přírůstu přirozenou měnou byl přírůstek obyvatelstva zejména výsledkem aktivního salda zahraniční migrace. V roce 2007 počet živě narozených převýšil počet zemřelých, přirozený přírůstek činil 10,0 tis. osob. Narodilo se 114,6 tis. dětí a to bylo o 8,8 tis. dětí více než před rokem. Více než třetina dětí se narodila mimo manželství. Počet sňatků se zvýšil, mimo jiné v důsledku atraktivního data 7.7.2007. Ke konci roku bylo v ČR evidováno 392,1 tis. cizinců, tj. 3,8 % populace.

- ***Míra ekonomické aktivity se snížila***

Při rychlém poklesu míry nezaměstnanosti podle ILO a pomalejším růstu míry zaměstnanosti se **míra ekonomické aktivity** ve 4. čtvrtletí 2007 (58,8 %) snížila proti 4. čtvrtletí minulého roku o 0,3 procentního bodu. Počet osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním se zvýšil o 2,2 %. V mužské složce populace rostl rychleji.

- ***Průměrná mzda vzrostla reálně o 1,9 %, v nepodnikatelské sféře rychleji než v podnikatelské***

Počet zaměstnanců v ekonomických subjektech **s 20 a více zaměstnanci** podnikatelské sféry (v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry vzrostl o 1,4 %. Průměrná měsíční hrubá **nominální mzda** zaměstnanců vzrostla o 6,8 % a činila 23 435 Kč. Při růstu spotřebitelských cen o 4,8 % vzrostla průměrná **mzda reálně** o 1,9 %, v podnikatelské sféře o 1,8 %, v nepodnikatelské sféře o 2,2 %. Mzdová diferenciacce mezi jednotlivými odvětvími se meziročně mírně snížila (variační koeficient ve 4. čtvrtletí klesl meziročně o 0,5 procentního bodu na 33,8 %).

Počet pracovníků v celém hospodářství ČR (odhad) se v porovnání se 4. čtvrtletím 2006 zvýšil o 1,5 %. **Počet zaměstnanců v celém hospodářství** vzrostl o 1,4 % a jejich průměrná mzda se zvýšila o 6,6 % na 22 001 Kč. Ke konci roku 2007 bylo v ČR zaměstnáno 309,0 tis. cizích státních příslušníků, z nich bylo 240,2 tis. v zaměstnaneckém poměru.

- **Míra registrované nezaměstnanosti se meziročně výrazně snížila a ke konci roku činila 6,0 %**

Míra registrované nezaměstnanosti činila ke konci roku 2007 6,0 % a snížila se meziročně o 1,7 p.b. Evidováno bylo 354,9 tisíc uchazečů o práci, proti konci roku 2006 se počet uchazečů snížil o více než pětinu. Z toho schopných bezprostředně nastoupit do zaměstnání bylo 331,7 tisíc. Počet dlouhodobě nezaměstnaných osob se meziročně snížil o 26,0 %, jejich podíl na celkovém počtu nezaměstnaných se snížil na 38,6 %. Průměrný počet neumístěných absolventů škol se proti 4. čtvrtletí 2006 snížil o více než čtvrtinu. Míra volných pracovních míst ve 4. čtvrtletí činila 3,2 % a byla o 0,9 p.b. vyšší než před rokem. Nejvyšší nezaměstnanost přetrvává v okresech Most (15,5 %), Karviná (13,4 %) a Teplice (11,7 %).

Míra registrované nezaměstnanosti ke konci ledna 2008 činila 6,1, ke konci února 5,9 %.

- **Čistá peněžní vydání v domácnostech důchodců rostla pomaleji než v domácnostech zaměstnanců**

Čistá peněžní vydání na osobu v reálném vyjádření vzrostla v domácnostech zaměstnanců o 7,3 %, v domácnostech důchodců o 1,4 %. Ve struktuře vydání vzrostl v obou typech domácností podíl vydání za potraviny a za zdravotnictví a snížil se podíl vydání za dopravu. Podíl nezbytných vydání, tj. vydání na výživu a bydlení představoval u domácností zaměstnanců 36,7 % a u domácností důchodců 52,7 % jejich celkových vydání. Oba podíly byly vyšší než před rokem. Náklady na bydlení (bez běžné údržby a oprav bytu) se v porovnání se 4. čtvrtletím 2006 zvýšily v domácnostech zaměstnanců o 2,1 % a důchodců o 1,7 %.

- **Průměrný starobní důchod se reálně zvýšil**

Objem **sociálních výdajů** vzrostl proti 4. čtvrtletí 2006 o 14,3 %, z toho prostředky vynaložené na dávky státní sociální podpory o 46,1 % (zejména v důsledku zvýšení porodného a rodičovského příspěvku), na dávky sociální péče o 68,9 % a na důchody o 10,8 %. V důsledku valorizace důchodů k 1. 1. 2007 vzrostl průměrný **starobní důchod** ve 4. čtvrtletí meziročně o 6,8 %. Při meziročním růstu životních nákladů důchodců o 5,8 % se průměrný starobní důchod reálně zvýšil o 0,9 %.

- **Schodek státního rozpočtu nižší než v roce 2006**

Hospodářská konjunktura v ČR ovlivnila pozitivně vnitřní rovnováhu české ekonomiky. **Příjmy státního rozpočtu** v roce 2007 byly 1 025,9 mld. Kč a jeho **výdaje** 1 092,3 mld. Kč. Rychlejší růst příjmů byl zajištěn vysokým růstem příjmů z daní právnických i fyzických osob i příjmů z DPH a spotřebních daní. Výdaje rozpočtu zvolnily na 7,0 %, z toho výdaje na důchody vzrostly o 6,2 % a výdaje na sociální dávky o 9,2 %. Státní rozpočet vykázal ke konci roku schodek 66,4 mld. Kč (o 31,1 mld. Kč nižší než před rokem). Schodek v poměru k nominálnímu HDP činil 1,9 %, v roce 2006 to bylo 3,0 %.

Ke konci ledna 2008 skončilo hospodaření státního rozpočtu přebytkem 9,7 mld. Kč, ke konci února již schodkem 5,0 mld. Kč.

- **Územní samosprávné celky hospodařily s přebytkem**

Kraje, obce, dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti získaly v roce 2007 do svých rozpočtů příjmy 371,5 mld. Kč. Jejich celkové výdaje činily 362,1 mld. Kč a hospodaření územních rozpočtů skončilo přebytkem 9,4 mld. Kč. Rozhodující část přebytku (8,3 mld. Kč) vznikla v hospodaření obcí a DSO, kraje hospodařily s přebytkem 1,1 mld. Kč.

- **Počet soukromých podnikatelů se za rok 2007 zvýšil o 21,1 tisíce**

Ke konci roku 2007 bylo v **registru ekonomických subjektů** zapsáno 2 481 863 podnikatelských subjektů, z nich téměř tři čtvrtiny činili soukromí podnikatelé vč. zemědělských. Zbytek tvořily právnické osoby, z nich především obchodní společnosti. Podíl ekonomických subjektů pod zahraniční kontrolou na počtu právnických osob se neustále zvyšuje, v roce 2007 byl 27,9 %. Odhaduje se, že z celkového počtu ekonomických subjektů zapsaných v registru vykonává činnost dlouhodobě polovina subjektů.

*

*

*

Porovnání vývoje ČR a EU ve 4. čtvrtletí 2007 podle vybraných harmonizovaných ukazatelů

Harmonizovaný ukazatel	EU 27	Eurozóna	Německo	Slovensko	Česká republika
Hrubý domácí produkt (stálé ceny) - meziroční změna v %	102,5	102,1	101,6	114,3	106,6
Index spotřebitelských cen (HICP)	103,0	102,9	103,1	102,4	104,9
Harmonizovaná míra nezaměstnanosti v %	6,9	7,3	7,9	10,9	4,8
Index průmyslové produkce (očistěno od vlivu počtu pracovních dní) v %	102,9	103,1	105,8	110,9	105,4
Index stavební výroby (očistěno od vlivu počtu pracovních dní) v %	101,1	99,8	96,0	97,8	104,5
Index objemu maloobchodních prodejí (očistěno od sezónních vlivů) v %	103,8	101,9	97,7	108,3	108,2

Zdroj: Eurostat (k 19. 3. 2008), propočty ČSÚ

Vybrané ukazatele ekonomiky ČR

Ukazatel	2005		2006					2007				
	4.čtvrť.	rok	1.čtvrť.	2.čtvrť.	3.čtvrť.	4.čtvrť.	rok	1.čtvrť.	2.čtvrť.	3.čtvrť.	4.čtvrť.	rok
	Hrubý domácí produkt *) (průměrné ceny předchozího roku)	107,0	106,4	106,6	106,4	106,3	106,2	106,4	106,5	106,5	106,3	106,6
Výdaje na konečnou spotřebu celkem *)	102,7	102,3	104,2	103,3	102,8	104,7	103,8	104,9	104,3	103,9	103,7	104,2
v tom: domácích *)	102,9	102,3	104,9	105,3	105,0	106,2	105,4	106,8	106,3	105,7	104,0	105,7
vládních institucí *)	101,8	102,2	102,6	98,5	97,8	101,4	100,0	100,7	99,7	99,7	103,1	100,9
neziskových institucí *)	113,6	106,7	112,2	112,1	111,4	109,4	111,2	104,7	102,6	102,0	101,0	102,5
Tvorba hrubého fixního kapitálu *)	103,6	102,3	105,9	105,7	105,2	105,2	105,5	105,3	105,2	105,5	108,0	106,1
Vývoz zboží a služeb *)	112,9	111,8	119,3	111,4	111,3	116,0	114,4	115,8	114,4	115,6	112,5	114,5
Dovoz zboží a služeb *)	106,5	105,0	117,8	111,1	110,7	116,1	113,8	115,8	114,2	115,1	110,2	113,7
Tržby za prodej vlast.výrobků, služeb a zboží vč. odhadu (0 - 19 zaměstnanců) bez DPH (st. ceny= průměr roku 2000)												
průmysl celkem 1)	107,6	105,1	122,7	112,1	113,3	115,4	115,7	104,5	104,6	103,7	104,1	104,2
z toho zpracovatelský průmysl	108,7	106,0	115,6	109,4	110,1	111,8	111,6	109,6	105,6	103,8	102,4	105,2
stavebnictví celkem 1)	106,0	103,7	106,7	113,8	115,0	116,9	113,8	122,1	105,0	100,1	97,6	104,1
zemědělství celkem 1)	102,8	108,0	99,5	91,4	97,2	96,7	96,3	87,5	92,6	108,7	83,5	93,4
maloobchod celkem (OKEČ 50 a 52) 2)	104,1	105,2	106,8	106,0	106,3	106,8	106,5	109,9	108,0	106,5	106,7	107,7
v tom: obchod, opravy a údržba motor. vozidel;												
maloobch. prodej pohon. hmot(OKEČ 50)	102,2	105,0	107,3	104,4	107,0	107,8	106,6	111,8	108,8	107,1	110,1	109,4
maloobchod kromě motor. vozidel(OKEČ 50)	105,0	105,4	106,5	106,9	106,0	106,3	106,4	108,9	107,5	106,2	105,0	106,8
ubytování a stravování (OKEČ 55) 2)	98,3	93,8	93,2	97,4	100,2	99,8	97,8	101,3	100,1	99,7	100,0	100,2
doprava vč.pom.čin. a cest.kancel. 2)	103,7	102,6	90,0	88,6	91,7	96,0	91,6	112,4	110,0	107,1	103,4	107,9
spoje 2)	107,8	109,0	103,8	103,1	100,8	104,6	103,0	104,7	103,4	107,8	105,1	105,2
ostatní tržní služby (OKEČ 70-93) 2)	109,9	106,0	103,5	103,6	101,9	103,6	103,2	102,7	103,6	106,7	105,7	104,8
Průměrný evidenční počet zaměstnanců za NH celkem 3) (ve fyzických osobách)	100,8	100,7	100,9	101,0	101,1	101,4	101,1	101,9	101,6	101,4	101,4	101,6
v tom: podnikatelská sféra	101,0	101,0	101,0	101,1	101,3	101,6	101,3	102,2	101,9	101,7	101,8	101,9
nepodnikatelská sféra	100,0	99,8	100,4	100,3	100,5	100,9	100,5	100,6	100,2	99,9	99,7	100,1
Průměrná měsíční hrubá nominální mzda za NH celkem 3) (na fyzické osoby)	104,3	105,3	106,9	106,6	106,0	106,3	106,4	107,7	107,2	107,2	106,6	107,1
v tom: podnikatelská sféra	105,1	105,3	107,2	106,7	106,2	106,7	106,7	108,0	107,5	107,1	106,5	107,2
nepodnikatelská sféra	101,1	105,7	105,9	105,9	105,4	104,4	105,4	106,2	106,1	107,5	107,1	106,7
Reálná mzda za NH celkem 3)	101,9	103,3	104,0	103,6	103,0	104,7	103,8	106,1	104,7	104,6	101,7	104,2
v tom: podnikatelská sféra	102,6	103,3	104,3	103,7	103,2	105,1	104,1	106,4	105,0	104,5	101,6	104,3
nepodnikatelská sféra	98,7	103,7	103,0	102,9	102,4	102,9	102,8	104,6	103,6	104,9	102,2	103,8
Poměr prům. měsíční starob. důchodu k měsíční hrubé nomin. mzdě za NH v % 4)	.	41,1	40,8	40,6
Míra obecné nezaměstnanosti (ILO) v %	7,8	7,9	8,0	7,1	7,0	6,5	7,1	6,0	5,3	5,1	4,8	5,3

*) Údaje za r. 2005 a 2006 sladěny s ročními NÚ. Údaje za 1., 2. a 3. čtvrtletí 2007 aktualizovány k 7.3. 2008.

1) Bez údajů za tržby za zboží. 2) Pramen zjišťování - čtvrtletní zjišťování bez DPH.

3) Vč. údajů za MO a MV a odhadu za nešetřené zpravodajské jednotky. Nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, soudci, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů aj.

4) Jedná se o podíl průměrného měsíčního důchodu (údaje MPSV - propočten průměrného měsíčního důchodu za rok) k průměrné hrubé nominální měsíční mzdě na fyzické osoby za rok (za NH bez odhadu za nešetř. zpravodajské jednotky, bez části MV a MO a bez osob vykonáv. veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, soudci, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů aj.).

Vybrané ukazatele ekonomiky ČR

Ukazatel	Měříci jednotka	Rok	1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	4.čtvrtletí
Státní rozpočet 1) 2)						
Příjmy státního rozpočtu	mld.Kč	2005	206,8	426,3	634,1	866,5
		2006	235,9	468,8	673,5	923,1
		2007	242,0	483,3	748,5	1025,9
Výdaje státního rozpočtu	mld.Kč	2005	198,6	422,5	608,3	922,8
		2006	220,2	461,2	672,0	1020,6
		2007	230,7	482,0	712,2	1092,3
Státní dluh 3)	mld.Kč	2005	618,2	643,6	662,6	691,2
		2006	698,2	728,9	746,3	802,5
		2007	811,7	856,1	842,7	892,3
Měnový vývoj 4)						
Stav vkladů přijatých komerčními bankami celkem v Kč +cizí měně - včetně rezidentů	mld.Kč	2005	1 725,4	1 844,3	1 891,0	1 850,3
		2006	2 007,7	2 069,4	2 092,1	2 025,1
		2007	2 203,2	2 317,6	2 350,2	2 369,0
z toho stav vkladů v Kč - pouze rezidenti	mld.Kč	2005	1 542,2	1 648,0	1 676,6	1 625,6
		2006	1 786,1	1 839,7	1 869,2	1 775,8
		2007	1 954,8	2 046,1	2 076,3	2 066,0
z toho stav vkladů domácností (pouze obyvatelstva) v Kč - pouze rezidenti	mld.Kč	2005	898,0	918,3	919,7	944,5
		2006	962,2	989,9	997,0	1 026,3
		2007	1 052,5	1 095,7	1 108,2	1 135,0
Stav úvěrů poskytnutých komerčními bankami celkem v Kč +cizí měně - včetně rezidentů	mld.Kč	2005	1 048,4	1 096,0	1 147,3	1 178,7
		2006	1 223,9	1 290,0	1 346,5	1 413,2
		2007	1 471,9	1 591,2	1 686,2	1 785,7
z toho stav úvěrů v Kč - pouze rezidenti	mld.Kč	2005	885,5	927,8	964,1	1 008,0
		2006	1 039,1	1 089,5	1 142,0	1 199,7
		2007	1 241,7	1 326,4	1 420,0	1 516,3
z toho stav úvěrů domácností (pouze obyvatelstva) v Kč - pouze rezidenti	mld.Kč	2005	295,4	321,0	344,8	378,9
		2006	398,3	426,8	457,4	494,4
		2007	522,9	564,8	607,0	668,2
Průměrné úrokové sazby z vkladů rezidentů v Kč 5)						
- nefinančních podniků	%	2005	1,087	0,928	0,882	0,909
		2006	1,026	1,019	1,172	1,178
		2007	1,295	1,367	1,544	1,665
- domácností a NISD 6)	%	2005	1,342	1,189	1,175	1,247
		2006	1,215	1,193	1,226	1,280
		2007	1,262	1,257	1,310	1,411
Průměrné úrokové sazby z úvěrů rezidentům v Kč 5)						
- nefinančních podniků	%	2005	4,478	4,094	4,070	4,203
		2006	4,185	4,209	4,384	4,449
		2007	4,502	4,731	5,082	5,516
- domácností a NISD 6)	%	2005	7,798	7,561	7,328	7,200
		2006	7,033	6,950	6,826	6,796
		2007	6,683	6,611	6,602	6,630
Devizové rezervy ČNB						
	mil. EUR	2005	21 246	24 859	24 835	25 054
		2006	24 570	23 921	24 298	23 882
		2007	23 826	23 166	23 183	23 705
Hrubé zadlužení ČR v zahraničí ve směnitelných měnách 2)						
	mil. EUR	2005	34 358	35 746	37 672	38 818
		2006	38 607	40 601	41 948	44 263
		2007	44 212	45 709	47 385	.
z toho obchodní banky	mil. EUR	2005	7 669	7 299	8 140	9 238
		2006	7 813	8 496	9 454	9 932
		2007	10 121	11 794	13 310	.
podniková sféra	mil. EUR	2005	20 626	21 771	22 004	21 714
		2006	22 774	23 928	24 106	25 285
		2007	24 978	24 472	24 516	.

1) Údaje z podkladů MF, stav na konci sledovaného období. 2) Předběžné údaje. 3) Státním(vládním) dluhem se rozumí dluh centrální vlády. Dále ještě existuje veřejný dluh, který je součet vládního dluhu, dluhů zdravotní pojišťovny, mimorozpočtových fondů a místních rozpočtů, tzn.krajů, měst a obcí. 4) Údaje z podkladů ČNB - stav na konci sledovaného období. 5) Úrokové sazby jsou propočteny podle metodiky ECB za rezidentské komerční banky. 6) NISD-neziskové instituce sloužící domácnostem.

Státní (vládní) dluh vzniká především kumulací schodků státního rozpočtu.Dluh je financován pokladničními poukázkami, státními dluhopisy, přímými půjčkami nebo např. půjčkami z Evropské investiční banky.

Vývoj základních ukazatelů ekonomiky ČR

Ukazatel	Roky	1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	4.čtvrtletí	Průměr za uведенá čtvrtletí
index (průměr roku 2000=100)						
Průmysl						
Index průmyslové produkce	2005	124,9	137,3	130,2	143,8	134,0
	2006	144,2	150,1	142,7	158,8	149,0
	2007	160,4	163,9	151,9	168,7	161,2
Stavebnictví						
Stavební výroba celkem vč.odhadu	2005	88,2	148,6	161,8	160,8	139,9
	2006	88,7	157,9	173,8	176,1	149,1
	2007	114,2	163,4	173,3	185,4	159,1
index (průměr roku 2005=100)						
Ceny						
Spotřebitelské ceny domácnosti celkem-úhrn	2005	99,2	99,6	100,2	100,7	100,0
	2006	102,0	102,5	103,2	102,2	102,5
	2007	103,6	105,0	105,9	107,2	105,4
Spotřebitelské ceny - důchodci celkem	2005	99,1	99,6	100,1	101,2	100,0
	2006	102,9	103,8	104,3	103,4	103,6
	2007	105,5	107,1	107,7	109,5	107,5
Ceny zemědělských výrobců	2005	101,8	99,9	99,0	99,0	100,0
	2006	97,2	100,7	101,9	105,0	101,1
	2007	110,1	111,7	117,2	132,4	118,1
Ceny průmyslových výrobců	2005	100,2	100,0	99,7	99,9	100,0
	2006	100,5	101,2	102,2	102,1	101,5
	2007	103,7	105,4	106,3	107,2	105,7
Ceny stavebních prací	2005	99,4	99,8	100,4	101,0	100,2
	2006	101,8	102,6	103,6	104,3	103,1
	2007	105,4	106,5	107,8	108,9	107,2
Ceny tržních služeb	2005	99,4	99,8	100,1	100,7	100,0
	2006	102,3	103,7	103,6	103,8	103,3
	2007	104,1	105,4	104,7	105,7	105,0
Ceny vývozu	2005	100,2	100,8	99,8	99,2	100,0
	2006	98,3	98,5	99,3	99,2	98,8
	2007	100,2	101,2	101,2	98,0	100,1
Ceny dovozu	2005	98,5	100,1	100,7	100,7	100,0
	2006	100,1	100,7	100,9	99,3	100,3
	2007	98,5	100,3	100,4	97,8	99,2
Ceny v lesnictví (surové dříví)	2005	100,7	99,9	97,6	101,5	100,0
	2006	104,0	105,1	104,7	109,4	105,8
	2007	124,6	111,6	106,5	110,1	113,2

Vývoj základních ukazatelů ekonomiky ČR

Ukazatel	Roky	1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	4.čtvrtletí	Průměr za uведенá čtvrtletí
Zahraniční obchod v mld.Kč 1)						
Vývoz celkem	2005	431,1	476,4	458,4	502,7	467,1
	2006	511,3	526,9	516,4	590,0	536,1
	2007	601,2	614,8	602,3	654,1	618,1
z toho: Německo	2005	156,0	162,8	151,9	157,8	157,1
	2006	168,5	170,2	165,2	181,0	171,2
	2007	191,2	189,1	185,1	196,3	190,4
Dovoz celkem	2005	407,3	462,8	458,3	501,5	457,5
	2006	487,4	519,0	513,5	584,9	526,2
	2007	563,1	596,6	591,5	636,2	596,8
z toho: Německo	2005	128,8	144,3	135,1	142,3	137,6
	2006	144,2	150,4	144,2	160,7	149,9
	2007	162,3	166,9	167,0	174,5	167,7
Nezaměstnanost						
Počet uchazečů o zaměstnání	2005	540,5	489,7	503,4	510,4	514,3
- stav koncem čtvrtletí	2006	514,8	451,1	454,2	448,5	474,8
tis.osob	2007	430,5	370,8	365,0	354,9	392,8
z toho ženy	2005	271,2	260,4	272,2	265,6	269,0
- stav koncem čtvrtletí	2006	260,5	243,7	249,0	238,7	251,6
tis.osob	2007	226,6	205,5	203,6	191,1	213,5
Počet uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti	2005	154,7	129,0	126,6	141,8	138,7
- stav koncem čtvrtletí	2006	153,5	123,2	118,6	129,9	133,5
tis.osob	2007	129,6	106,5	103,1	112,7	116,5
Volná pracovní místa	2005	55,9	57,0	55,8	52,2	55,7
- stav koncem čtvrtletí	2006	70,5	85,9	97,5	93,4	82,5
tis.osob	2007	107,7	123,3	137,4	141,1	122,0
Míra volných pracovních míst v % 2)	2005	1,3	1,5	1,4	1,2	1,4
	2006	1,5	1,9	2,2	2,3	2,0
	2007	2,4	2,7	3,0	3,2	2,8
Míra registrované nezaměstnanosti v metodice MPSV v %	2005	9,4	8,6	8,8	8,9	9,0
- stav koncem čtvrtletí	2006	8,8	7,7	7,8	7,7	8,1
	2007	7,3	6,3	6,2	6,0	6,6

1) Údaje za rok 2005 jsou definitivní podle uzávěrky k 28.8.2006, údaje za rok 2006 jsou definitivní podle uzávěrky k 28. 8. 2007, údaje za rok 2007 jsou zpřesněné podle uzávěrky k 28. 2. 2008.

2) Podíl volných míst na celkov. počtu obsazených a volných míst. Viz kapitola VIII. podkapit. C. Nezaměstnanost